
C.Y.S.A.G. - CYNGOR YMGYNGHOROL SEFYDLOG AR ADDYSG GREFYDDOL 04/07/2023

Presenoldeb :

Y Cynghorwyr : Menna Baines, Anne Lloyd Jones, Meryl Roberts a Paul Rowlinson

Eraill:

Cristnogol a Chrefyddau Eraill ac Argyhoeddiadau Athronyddol Anghrefyddol : Nathan Abrams (Iddewiaeth), Eurfryn Davies (Undeb Bedyddwyr Cymru), Bethan Davies Jones (Undeb yr Annibynwyr Cymraeg), Y Parchedig Nick Sissons (Yr Eglwys Fethodistaidd) a Gwawr M Williams (Eglwys Bresbyteraidd Cymru)

Athrawon : Miriam Amlyn (NAS/UWT), Heledd W Jones (NEU) ac Eleri Moss (Cynrychiolydd Penaethiaid)

Swyddogion : Garem P Jackson (Pennaeth yr Adran Addysg), Einir Rh Davies, Ffion E Evans ac M Eirian Roberts (Swyddogion Cefnogi Aelodau), B Mair Huws (Swyddog Adnoddau Cynorthwyol a Chlerc CYSAG) a Glesni M Foulkes (Cyfieithydd)

1. GWEDDI NEU FYFYRDOD TAWEL

Agorwyd y cyfarfod gyda gair gan Y Cynghorydd Menna Baines a chyfle am fyfyrddod.

2. ETHOL CADEIRYDD

Ail-etholwyd Y Cynghorydd Menna Baines yn Gadeirydd i'r Pwyllgor am y cyfnod 2023/2024

3. ETHOL IS-GADEIRYDD

Ail-etholwyd Y Cynghorydd Meryl Roberts yn Is-Gadeirydd i'r Pwyllgor am y cyfnod 2023/2024

4. YMDDIHEURIADAU

Derbyniwyd ymddiheuriadau gan Y Cynghorwyr Elin Walker Jones, John P Roberts, Angela Russell, Beca Brown ac Eirian Bradley Roberts (Yr Eglwys Gatholig)

5. DATGAN BUDDIANT PERSONOL

Ni dderbyniwyd unrhyw ddatganiad o fuddiant personol.

6. MATERION BRYD

Ni dderbyniwyd unrhyw fater bryd.

7. COFNODION Y CYFARFOD BLAENOROL

PENDERFYNWYD derbyn cofnodion y cyfarfod o'r Pwyllgor hwn a gynhaliwyd ar 14 Mawrth, 2023, fel rhai cywir a bu i'r Cadeirydd eu llofnodi.

8. ADRODDIAD BLYNYDDOL DRAFFT CYSAG 2021-2022

Diolchwyd am yr adroddiad drafft a nodwyd y canlynol :

3.1 – Aelodaeth - mae angen ychwanegu manylion penderfyniad y Cabinet (cyfarfod 2019) i addasu y cyfansoddiad er mwyn ehangu y gynrychiolaeth o'r crefyddau eraill gan fod hwn yn ychwanegiad cyfansoddiadol pwysig, ynghyd â gwirio enwau yr Undebau Athrawon.

Cyfeiriwyd at wall teipio yn y fersiwn Saesneg, a chwestiynwyd y defnydd o'r term "Penderfyniad" yn yr Adroddiad. Cadarnhawyd y defnyddir "Penderfyniad" mewn perthynas ag addoli ar y cyd, sydd yn wasanaeth Cristnogol yn bennaf, ond yn gallu amrywio o Ysgol i Ysgol, ond nad oedd unrhyw Ysgol wedi gofyn i amrywio yn ystod cyfnod yr Adroddiad

Cadarnhawyd bod Cabinet Cyngor Gwynedd wedi derbyn Canllawiau Llywodraeth Cymru fel Maes Llafur cytunedig mewn cyfarfod blaenorol, ond bod Gwynedd angen creu ei Chynllun ei hun, yn seiliedig ar y Canllawiau, ac unwaith byddai y Cynllun yn derbyn sêl bendith CYSAG y byddai yn dod yn Gynllun Terfynol. Nodwyd y gobaith bod gan ysgolion yr adnoddau angenrheidiol, yn enwedig yn y Gymraeg, er mwyn i'r Cynllun lwyddo. Rhoddodd y Grŵp ei sêl bendith i'r Adroddiad Blynyddol yn ddarostyngedig i'r ychwanegiadau uchod.

PENDERFYNWYD: Derbyn yr Adroddiad Blynyddol Drafft CYSAG 2021-22 yn ddarostyngedig i Adolygu 3.1 i gynnwys cyfeiriad at benderfyniad y Cabinet yn 2019 i addasu'r cyfansoddiad er mwyn ehangu cynrychiolaeth o'r crefyddau ar CYSAG ac i adlewyrchu y newid yn enwau yr Undebau Athrawon.

9. DIWEDDARIAD : CANLLAWIAU ADDOLI AR Y CYD

Cyfeiriodd y Cadeirydd at y drafodaeth ar y canllawiau a gynhaliwyd yn y cyfarfod blaenorol, ble daethpwyd i'r casgliad eu bod gwirioneddol angen eu diweddarau gan eu bod yn cyfeirio at Gristnogaeth yn unig, ac nad oedd yr iaith yn gynhwysfawr erbyn hyn. Yn y cyfarfod hwnnw, bu i CYSAG gytuno i ffurfio Gweithgor i edrych ar y Canllawiau presennol. Adroddwyd, er holi, mai dau enw yn unig gafodd eu rhoi ymlaen ar gyfer y dasg, ac o ganlyniad ni fu modd i'r Gweithgor gyfarfod, ac ni phenodwyd neb i arwain ar y gwaith.

Adroddwyd bod ceisiadau yn dod i law am y ddogfen yn eithaf aml, er ei bod wedi dyddio, ond nid oedd yn cael ei hystyried yn ddogfen fyw. Nodwyd bod y Ddeddfwriaeth yn parhau i fod yr un fath, ac mai ieithwedd y ddogfen sydd wedi dyddio, a bod angen ychwanegu gwybodaeth am grefyddau ar wahân i Gristnogaeth.

Cynigiodd Y Parchedig Nick Sissons edrych ar y ddogfen ac ailgysylltu â'r Aelod arall oedd wedi gwirfoddoli ar gyfer y dasg gan adrodd yn ôl gyda syniadau cychwynnol yn y cyfarfod nesaf. Cwestiynwyd tybed fyddai modd chwilio am arbenigwyr yn y maes, o'r tu allan i'r CYSAG, i roi mewnbyn i'r gwaith?

PENDERFYNWYD: Derbyn cynnig y Parchedig Nick Sissons i edrych ar y canllawiau ac adrodd yn ôl i'r cyfarfod nesaf. Gan fod enw arall hefyd wedi ei roi ymlaen yn y cyfarfod blaenorol i eistedd ar y Gweithgor, cytunwyd i gysylltu gyda'r Aelod honno hefyd gan nad oedd yn bresennol.

10. CEFNOGAETH ARBENIGOL I'R CYSAG

Atgoffwyd pawb fod cefnogaeth arbenigol Swyddog GwE wedi ei thynnu yn ôl yn 2018, sydd wedi bod yn fater o ofid ac wedi amlygu diffyg arbenigedd yn y maes.

Adroddodd y Pennaeth Addysg ei fod wedi bod yn ceisio cael datrysiad a'i fod erbyn hyn mewn trafodaethau am y posibilrwydd o gomisiynu cefnogaeth arbenigol i'r CYSAG drwy GwE, er mwyn symud y mater yn ei flaen, yn ddarostyngedig i sêl bendith GwE.

PENDERFYNWYD: Rhoi sêl bendith i'r Pennaeth drafod y posibilrwydd o gomisiynu cefnogaeth arbenigol i'r CYSAG drwy GwE, gan symud y mater yn ei flaen cyn gynted â phosib.

11. MATERION CCYSAGauC

- i. **Canllawiau Ymweld ag Ysgolion**
- ii. **Cyfleoedd Dysgu Proffesiynol Newydd ar Gyfer Crefydd, Gwerthoedd a Moeseg**
- iii. **Cofnodion Drafft CCYSAGau 21 Mawrth, 2023**
- iv. **Ymgynghoriad Cymwysterau Cymru: Y Cynnig Llawn o Gymwysterau 14-16**

Nodwyd bod y Canllawiau Ymweld ag Ysgolion yn ddogfen gynhwysfawr a defnyddiol iawn.

O ran y cyfleoedd Dysgu Proffesiynol Newydd ar Gyfer Crefydd, Gwerthoedd a Moeseg, nodwyd y dymuniad y byddai deunydd yn yr iaith Saesneg ac yn yr iaith Gymraeg yn cyrraedd yr un pryd. Adroddodd y Pennaeth Addysg ei fod yn gam pwysig a bod gan CYSAG gyfraniad pwysig iawn i'w wneud, a bod llawer o gyfleoedd i ddysgu Addysg Grefyddol o fewn y dyniaethau. Cyfeiriodd hefyd at gyflwyniad a dderbyniwyd gan Lea Crimes ar ddatblygu'r cwricwlwm, oedd yn enghraifft dda o sut i ddatblygu'r cwricwlwm.

Nodwyd bod rhaid cynnig ffyrdd gwahanol o gyflwyno gan edrych ar addysg gychwynnol athrawon, a'i bod yn hollbwysig cadw llygad ar y sefyllfa. Nodwyd yr angen i weld beth fydd yn digwydd gyda TGAU. Efallai bod mwy nag un plattform i leisio barn.

Teimlwyd y byddai yn fuddiol gofyn i GwE gynnal trafodaeth ynglŷn â'r model newydd a'i addasrwydd ar gyfer rhoi sylw digonol i Grefydd, Gwerthoedd a Moeseg, gan ystyried y ddarpariaeth adnoddau drwy'r iaith Gymraeg. Penderfynwyd hefyd ysgrifennu llythyr am y ddarpariaeth o Adnoddau cyfrwng Gymraeg (i sicrhau eu bod ar gael yr un pryd ag adnoddau Saesneg) yn enw CYSAG, y Pennaeth Addysg a'r Aelod Cabinet Addysg at CBAC, y Gweinidog Addysg a'r Is-bwyllgor Gymraeg.

Nodwyd efallai fod angen defnyddio grym geiriau y Papur Gwyn maes o law fel cyfle pellach i leisio barn.

O ran Cofnodion Drafft CCYSAGau 21 Mawrth, 2023 a'r papurau perthnasol adroddwyd bod gan y CCYSAGau waith diweddarau nifer o ddogfennau, gan gynnwys newid fformat adroddiadau, gan fod canllawiau wedi eu dyddio.

O ran yr Ymgynghoriad Cymwysterau Cymru: Y Cynnig Llawn o Gymwysterau 14-16, cadarnhawyd bod CCYSAGau wedi cyflwyno dadleuon cryf, a dderbyniodd gefnogaeth y CYSAG .

PENDERFYNWYD :

- i. **Canllaw Ymweld ag Ysgolion:** dogfen gynhwysfawr a defnyddiol iawn
- ii. **Cyfleoedd Dysgu Proffesiynol Newydd ar Gyfer Crefydd, Gwerthoedd a Moeseg:** gofyn i GwE gynnal trafodaeth ynglŷn â'r model newydd â'i addasrwydd ar gyfer rhoi sylw digonol i Grefydd, Gwerthoedd a Moeseg, gan ystyried y ddarpariaeth adnoddau drwy'r iaith Gymraeg. Penderfynwyd hefyd ysgrifennu llythyr am y ddarpariaeth o Adnoddau

cyfrwng Cymraeg (i sicrhau eu bod ar gael yr un pryd ag adnoddau Saesneg) yn enw CYSAG, y Pennaeth Addysg a'r Aelod Cabinet Addysg at Brif Weithredwr CBAC, Pennaeth Adran Adnoddau y CBAC, Y Gweinidog Addysg a'r Is-bwyllgor Cymraeg

- iii. Cofnodion Drafft : nodi bod gan y CCYSAGau waith diweddarau dogfennaeth
- iv. Ymgynghoriad Cymwysterau Cymru: cefnogi ymateb y CCYSAGau

Dechreuodd y cyfarfod am 3.30 p.m. a daeth i ben am 16:45 p.m.

CADEIRYDD